

19.43x27.96	1/2	עמוד 10	ידיעות השרון - בריאות	27/11/2020	75314175-3
בית חולים מאיר - 81205					

פגייה

זה כל הקסם

עם מינויה של ד"ר צופיה באואר-רוסק למנהלת המחלקה לטיפול מיוחד ביילוד ולרגל חודש המודעות לפגים תפסנו אותה לראיון מרתק על המקום בו קורה הבלתי ייאמן

בכניסתנו לפגיה במרכז הרפואי מאיר איננו יכולים שלא להבחין ברוח המיוחדת השוררת במקום. פוסטרים על שטח ה"קנורו", מגע, אכילה והתנהגות הפג מקבלים את פניך, כמרמזים בעדינות על ה"אני מאמין" שעוד רגע יהפוך לחלק בלתי נפרד משגרת חייהם של הורים חדשים. עמעום האורות, השקט, הדיבור בלחש וכיסויי האינקובטורים הצבעוניים המגנים מפני תאורה ישירה - כל אלו הם חלק מתפאורה של גיבורים אמיתיים - תינוקות זעירים עם צרכים ייחודיים הנלחמים בשיתוף צוות מקצועי מהמובילים בישראל ומנסים לנצח ביחד כל סטטיסטיקה אפשרית. "פגים הינם תינוקות הנולדים טרם זמנם, לפני שבוע 37 להריון, כשמערכות גופם עדיין אינן בשלות, ואינן מסוגלות להתמודד בעצמן עם החיים שמחוץ לרחם. על כן הם זקוקים לעיתים קרובות לטיפול רפואי אינטנסיבי", מסבירה לנו ד"ר צופיה באואר רוסק, מנהלת המחלקה לטיפול מיוחד ביילוד במרכז הרפואי מאיר. "הפגים הצעירים מגיחים לעולם בתקופה שבה מוחם מתפתח מהר יותר מאשר בכל תקופה אחרת בחיים, והרחם הוא הסיבה הטובה ביותר להתפתחות זו.

עם היוולדם עליהם להתמודד עם סביבה חדשה והמון גירויים שעלולים להפריע לרצף ההתפתחות התקין. בעזרת צוות רב תחומי מיומן, הפגיה שלנו משלבת בין הטיפול הרפואי מציל החיים, לבין טיפול תומך התפתחות, מכון ומותאם לכל פג המאפשר לפגים להשלים את התפתחותם באופן הטוב ביותר. החזון המשותף שלנו הוא מתן טיפול איכותי, מקצועי קשוב ורגיש לצמד הורה-תינוק ולמשפחתם", היא מוסיפה.

סביבה אופטימלית לקטנטנים

"הפגייה במאיר מצוידת במכשור המתקדם ביותר לטיפול בפגים הנולדים בשבועות שונים של ההריון ובתינוקות שנולדו בזמן אך זקוקים לסייע רפואי", מדגישה ד"ר באואר. "לצד אינקובטורים משוכללים, עמדות חימום פתוחות, מוכנות הנשמה חדישות, מוניטורים ומכשיר אולטראסאונד ניתן למצוא רופאים מיומנים, אחיות טיפול נמרץ, צוות התפתחותי רב מקצועי מיומן, והורים יקרים המהווים חלק בלתי נפרד מהצוות המטפל. הצוות הרב מקצועי שלנו כולל יועצות הנקה, דיאטנית, רוקחת, אחות מומחית בטיפול התפתחותי תומך, עובדת סוציאלית, מרפאה בעיסוק, פיזיותרפיסטית ופסיכולוגיות, וכולנו - לצד התנאים הסיבטיים המותאמים, מנסים לספק סביבה אופטימלית להחלמה, גדילה והתפתחות של מטופלינו הקטנטנים", מוסיפה ד"ר באואר. גישת הטיפול התומך המכונה **NIDCAP (Newborn Individualized Developmental Care and Assessment Program)** פותחה באוניברסיטת הרווארד שבארצות הברית, ומיושמת כיום בפגיות רבות בעולם.

מטרתה למתן את מצבי הדחק אליהם נחשף הפג, לקדם את הקירבה בין ההורים לתינוקם וליצור תנאים מיטביים להתפתחות. "הפגייה שלנו ב'מאיר' היתה פורצת דרך בגישת הטיפול ההתפתחותי בארץ", מסבירה ד"ר באואר. "את חזון הגישה הטיפולית הזו החלה להטמיע במחלקתנו ד"ר דליה זילברשטיין, אחות במקצועה, לפני כמעט עשרים שנה. מאז התמקצעו צוותי הפגיה בגישה, ובתמיכת הנהלת המחלקה והנהלת בית החולים שהבינו את חשיבותה האדירה הוכשרו אנשי צוות כמטפלי **NIDCAP** מוסמכים, וביוני 2013 קיבלה המחלקה הכרה רשמית מארגון ה-**NIDCAP** העולמי כפגייה תומכת ההתפתחות הראשונה בישראל ובמזרח התיכון. בהמשך, בשנת 2018, הוכרה הפגייה במאיר גם כמרכז הדרכה והכשרת מטפלים בשיטת **NIDCAP**, ובהובלתן של ד"ר דליה זילברשטיין ופרופ' איטה ליטמנוביץ' אנו מהווים מרכז הוראה ארצי של גישה ייחודית זו. במסגרתו מועברים קורסים ברמות התמחות שונות לצוותים רב מקצועיים של פגיות מרחבי הארץ", משתפת ד"ר באואר בגאווה.

19.45x28.17	2/2	עמוד 11	ידיעות השרון - בריאות	27/11/2020	75314174-2
בית חולים מאיר - 81205					

מאת:
ד"ר צופיה באואר רוסק,
מנהלת המחלקה
לטיפול מיוחד ביילוד
במרכז הרפואי מאיר
מקבוצת כללית

ה־MT-NICU Music Therapy, Neonatal intensive care unit

בימים אלו הסתיים גם גיוס למחקר בין לאומי גדול הבודק את השפעת הטיפול במוסיקה על הקשר ההורי וההתפתחות העתידית של הפג. הפגייה שלנו במאיר הייתה הראשונה בישראל שערכה מחקרים בנושא פגים ומוזיקה, ויישמה אותם במחלקה הלכה למעשה כאמצעי נוסף להפחתת הסטרס בפגים. במסגרת זו נבדקו סוגי מוזיקה שונים במטרה לבדוק איזה סוג מוזיקה ישפיע על הפגים בצורה המיטבית. תחילה הגענו למסקנה שמוזיקה חיה ולא מוקלטת היא טובה יותר, ובהמשך התברר שכדאי שההורים עצמם יהיו אלה שישירו לתינוק.

כדי ליישם זאת הוכנסו לפגיה המטפלות במוזיקה, שמשלבות הכשרה מוזיקלית ופסיכולוגית בעבודה משותפת עם ההורים, במטרה להביא את הפג לרגיעה ולתמוך הן בזמן מנוחה והן בזמן טיפולים פחות נעימים כגון בדיקת דם, מפרטת ד"ר באואר: "לאורך השנים אנו מקפידים להתעדכן ולהצטייד במיטב הטכנולוגיות והגישות הטיפוליות החדשות", מוסיפה ד"ר באואר: "בשנים האחרונות הולך ומתפתח השימוש באולטרסאונד להערכה מהירה של מצבים רפואיים בילודים ופגים. את התחום מובילה במחלקתנו ד"ר אורלי לבקוביץ-שטרן, רופאה בכירה בפגיה, שצברה נסיון רב ומיומנות מאד בבדיקת אולטרסאונד של הריאות בילודים. בבדיקת אולטרסאונד על ידי רופאים מטפלים הולכת ומתבססת ברחבי העולם ומשנה את הגישה השמרנית שעל פיה רק רופאי דימות או טכנאים מבצעים בדיקה זו. הנגשת האולטרסאונד ככלי קליני לרופאים מטפלים, אינה באה להחליף בדיקה יסודית של רופאי דימות מומחים, אלא לאפשר הערכה מהירה של מצבים קליניים מוגדרים, בכל שעות היממה, ליד מיטת המטופל. הכלי מאפשר גם החלטות טיפוליות מהירות והערכה זמנית של יעילות הטיפול. באופן זה אנו יכולים לחסוך צילומי רנטגן וחשיפה לקרינה של היילודים במקרים רבים".

"בשנה האחרונה אף נרכשה עבור הפגיה, בתמיכת מועדון הילוס הוד השרון, מצלמה מתקדמת לצילום רשתית העין בפגים. המצלמה משמשת את רופאי העיניים לאיתור, תיעוד ומעקב אחר סיבוכים של פגות, שעלולים להתפתח ברשתית העין ולגרם לעיוורון, והשימוש בה מאפשר מעקב מדויק יותר ואיתור יעיל יותר של הפגים הזקוקים לטיפול", מסכמת ד"ר באואר. ■

ההורה מחזיק את התינוק על חזה חשוף), דיבור בעצמת קול נמוכה, עמעום אורות הפגיה, ועוד". גם את הנושא החשוב של הקשר הנרקם מההתחלה בין ההורה לתינוק החשוב להתפתחותו ולאיכות חייו בחרה להדגיש ד"ר באואר: "לאחרונה החל מיזם חדש של הקראת סיפורים על ידי ההורים לתינוקות. בשיתוף ספריית הילדים בכפר סבא נבחרו בקפידה, ספרים בכל השפות המתאימות ובאמצעות הקראה של צלילים וחרוזים יכולים ההורים לשדר לתינוקם רכות, אהבה, להסב לו רוגע וביטחון, ואף לתמוך בהתפתחות השפתית והתפקוד השכלי לטווח הארוך".

גישות וטכנולוגיות מתקדמות

בשנים האחרונות מובילה הפגיה במאיר גם את תחום הטיפול במוזיקה בפגים. באופן סדיר נמצאות בפגיה מטפלות במוזיקה המנחות את ההורים ומלוות אותן בנגינה בעודם שרים לילדיהם. צוות הטיפול במוזיקה עליו מנצח פרופ' שמואל ארנון, מנהל יחידת הילודים, הצטרף לאחרונה לאיגוד הבינלאומי לטיפול במוסיקה בפגיה - קבוצת

מהו טיפול התפתחותי תומך?

"בזמן היוולדו נמצא מוחו של הפג בעיצומו של תהליך הבשלה פעיל. תאי העצב מתארגנים במקומם המיועד במוח תוך יצירת רשת ענפה של קשרים בין התאים השונים האחראיים לתפקוד העתידי של התינוק", מסבירה ד"ר באואר: "לצד ההתקדמות הרפואית והשיפור בהישרדות הפגים הקטנים, גברה הדאגה והמודעות באשר להשפעה של סגנון הטיפול וריבוי הגירויים על הפג ועל התפתחותו. על צרכים אלו עונה בדיוק גישת הטיפול ההתפתחותי התומך. מטרתה העיקרית של הגישה ההתפתחותית היא להפחית את רמת הדחק (סטרס) אליו נחשף הפג, לתמוך בו במהלך הטיפולים, ולקדם את הקשר בין ההורים לתינוקם כבר מתחילת האשפוז ובדרך זו לתרום להבשלתו הניוו-התנהגותית. בין ההתערבויות התורמות להשגת מטרת אלה חשוב להקפיד על תנוחת הפג (אסוף ומכורבל), לטפל בו בעדינות, באיטיות ובהדרגה תוך שימת לב לסימני מצוקה ומתן תמיכה על ידי אחד ההורים או איש צוות בזמן הפעולה. עידוד טיפול ה'קנגורו' (מגע 'עור לעור' שבו